

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: wtorek, 31, październik 2023 11:03

Bernadeta Skóbel

Odśłony: 1480

Art. 94 Prawa farmaceutycznego w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2024 r. będzie diametralnie różnił się od wersji obowiązującej obecnie. Całkowitej zmianie ulega zakres zadania powiatu i sposób jego realizacji. Uporządkowanie różnic może pomóc w zrozumieniu nowych regulacji.

Uchwała o dyżurach w porze nocnej lub dni wolne od pracy w miejsce ustalania rozkładu godzin pracy aptek

To jest pierwsza i podstawowa różnica pomiędzy obecnym i nowym brzmieniem art. 94 Prawa farmaceutycznego. Dotychczas powiat był ustawowo zobowiązany do ustalania rozkładu pracy aptek ogólnodostępnych. Ustalanie godziny prac aptek tak aby zapewnić dostępność świadczeń w porze nocnej, w niedzielę, święta i inne dni wolne od pracy było tylko jednym z elementów uchwały.

Po zmianie przepisów powiat (i to nie każdy) będzie odpowiedzialny za wskazanie apteki ogólnodostępnej do pełnienia dyżurów tylko w porze nocnej lub dyżurów w dni wolne od pracy.

Co prawda w art. 94 ust. 1 w nowym brzmieniu pozostawiono zapis, że rozkład godzin pracy aptek ogólnodostępnych znajdujących się na terenie powiatu jest dostosowany do potrzeb ludności tego powiatu ale należy podkreślić, że zmienił się adresat zawartej w przepisie dyspozycji. Dotychczas adresatem normy prawnej był powiat. Po zmianie przepisów adresatami normy prawnej będą podmioty prowadzące apteki, które same będą ustalać rozkład godzin pracy oraz powiat w zakresie analizy potrzeb mieszkańców i ewentualnie wyznaczenia apteki dyżurującej w porze nocnej lub w dni wolne od pracy.

Charakter uchwały organu powiatu i zmiana organu

Uchwała rady powiatu ustalania rozkładu pracy aptek ogólnodostępnych jest aktem prawa miejscowego. Nie wynika to co prawda wprost z treści art. 94 w obecnym brzmieniu, ale tak na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat ukształtowało się orzecznictwo sądownoadministracyjne. W orzecznictwie wskazywano, że uchwała podejmowana na podstawie art. 94 „jest aktem zewnętrznym, abstrakcyjnym oraz ma charakter generalny, skierowana jest bowiem nie tylko do kierowników aptek, ale także ich pracowników oraz wszystkich mieszkańców powiatu i innych osób - ewentualnych klientów aptek, a więc do nieokreślonego indywidualnie kręgu adresatów.” (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 27 czerwca 2006 r. III SA/Kr 226/06 CBOSA).

Po zmianie przepisów za realizację zadań z art. 94 odpowiedzialny będzie zarząd powiatu, co należy ocenić pozytywnie, bo mamy do czynienia z typową kompetencją wykonawczą. Zmienia się również charakter, zakres

i treść uchwały. Po zmianie przepisów adresatem uchwały zarządu powiatu będzie przedsiębiorca prowadzący aptekę ogólnodostępną wyznaczoną do pełnienia dyżurów w porze nocnej lub dyżurów w dni wolne od pracy, a pośrednio również Narodowy Fundusz Zdrowia, który na jej podstawie będzie mógł zawrzeć umowę z podmiotem prowadzącym aptekę. Ponieważ uchwała będzie miała zindywidualizowany charakter będzie to akt, o którym mowa w art. 3 pkt 4 lit. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (inny akt z zakresu administracji publicznej dotyczący uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa). Żeby nie było wątpliwości co do charakteru aktu, w nowych przepisach wprost wskazano, że uchwała zarządu powiatu wyznaczająca aptekę ogólnodostępną do pełnienia dyżurów w porze nocnej lub dyżurów w dni wolne od pracy nie stanowi aktu prawa miejscowego.

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: wtorek, 31, październik 2023 11:03

Bernadeta Skóbel

Odsłony: 1480

Racjonalizacja przepisów

Obecne brzmienie art. 94 ust. 1 Prawa farmaceutycznego wskazuje, że mieszkańcom powinno zapewnić się dostęp do aptek na terenie powiatu w trybie całodobowym. Ponadto w praktyce organów nadzoru i orzecznictwie sądowoadministracyjnym można było spotkać się ze stanowiskiem, z którego wynikało, że nawet zapewnienie jednej otwartej całodobowo apteki na terenie danego powiatu nie jest wystarczające do zapewnienia mieszkańcom dostępu do usług aptecznych. Przykładem jest tutaj chociażby wyrok NSA z dnia 30 marca 2021 r. II GSK 91/20 CBOSA, w którym Sąd (podzielając stanowisko organu nadzoru i Sąd I instancji) wskazał, że „Ustalenie bowiem, że tylko jedna apteka na terenie całego powiatu (spośród 23 działających aptek i trzech punktów aptecznych), czynna będzie całodobowo nie zapewnia odpowiedniej dostępności do usług świadczonych w porze nocnej, święta i dni wolne dla mieszkańców całego Powiatu i nie przewiduje, że mogą zaistnieć sytuacje nadzwyczajne, kiedy potrzebny będzie możliwie najszybszy dostęp do leków i usługi fachowego farmaceuty. W świetle uchwały jedynie mieszkańcy W. i miejscowości położonych w jej pobliżu mają zapewnioną dostępność do usług aptecznych we wskazanych okresach, natomiast mieszkańcy pozostałych, dalej położonych miejscowości w powiecie w sytuacjach nadzwyczajnych zmuszeni są do przebycia znacznych odległości w celu zakupu leków.”. Zarówno organ nadzoru jak i Sądy pominęły fakt, czy biorąc pod uwagę liczbę aktywnych zawodowo farmaceutów jak i koszty prowadzenia aptek w trybie całodobowym realne jest zapewnienie wszystkim mieszkańcom nieograniczonego w czasie i bliskiego (w sensie odległości) dostępu do usług aptecznych.

Inna sprawa, że powszechnym stało się, że pomimo przyjęcia stosownych uchwał przez rady powiatów, apteki wskazane w uchwałach dyżurów faktycznie nie pełniły, a sama uchwała była nieegzekwowalna.

Ustawodawca nowelizując art. 94 Prawa farmaceutycznego racjonalizuje to podejście:

- nie będzie już dyżurów całodobowych;
- obowiązek wyznaczania aptek co do zasady będzie dotyczył powiatów mających siedziby w miastach liczących nie więcej niż 40 tys. mieszkańców (czyli w tych gdzie dotychczas najczęściej pojawiał się problem z faktycznym zapewnieniem dyżurów). Szerzej na ten temat będzie mowa w odrębnym artykule;
- z realizacji zadań wskazanych w przepisie zwolnione będą tzw. powiaty obwarzankowe (szerzej na ten temat można przeczytać [tutaj](#));
- będzie możliwe wyznaczenie jednej apteki pełniącej dyżur w danym czasie na terenie powiatu.